O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
_____ A.Esanov
2024-yil _____

D I N SH U NO S L IK
FANI BO‘YIChA

SILLABUS
Sirtqi bo‘lim 1-kurslar uchun

Bilim sohasi	**San’at va gumanitar fanlar**	**200000**
Ta’lim sohasi	**Gumanitar fanlar(tillardan tashqari)**	**220000**
Ta’lim yo‘nalishi	Tarix	60220300
Bilim sohasi	**Biznes, boshqaruv va huquq**	**400000**
Ta’lim sohasi	**Biznes va boshqaruv**	**410000**
Ta’lim yo‘nalishi	Iqtisodiyot	60410100
Bilim sohasi	**Xizmatlar**	**1000000**
Ta’lim sohasi	**Xizmat ko‘rsatish sohasi**	**10101000**
Ta’lim yo‘nalishi	Turizm va mehmondo‘stlik	61010100

Termiz – 2024

CamScanner

Modul / FAN SILLABUSI
Pedagogika va ijtimoiy-gumanitar fanlar fakultet
Iqtisodiyot va axborot texnologiyalari fakulteti

60220300-Tarix
60410100- Iqtisodiyot
61010100-Turizm va mehmondo'stlik ta'lim yo'nalishlari

Fan nomi:	Dinshunoslik
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	DIN1104, DIN1204
Yil:	5
Semestr:	1/2
Ta'lim shakli:	Sirtqi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	14
Amaliy mashg'ulotlar	–
Laboratoriya mashg'ulotlari	–
Seminar	4
Mustaqil ta'lim	102
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Dinshunoslik turli dinlar, diniy institutlar, urf-odatlar va muqaddas matnlarning tarixiy, falsafiy va ijtimoiy mohiyati haqidagi fan bo'lib, unda, diniy matnlarning mohiyatini tushunish, diniy bilimlardan inson qalbining pokligini ta'minlash maqsadida foydalanish, shuningdek diniy e'tiqod bilan bir qatorda amaldagi konstitutsion boshqaruv tizimini hurmat qilish va qonun ustuvorligini ta'minlash madaniyatini shakllantirish o'rganiladi. Dinshunoslik fani barcha soha mutaxassislarining iymon butligi, vijdon pokligini ta'minlashga, dunyoviy va diniy bilimlarning mutanosibligiga erishish, yurt tinchligini saqlashda daxldorlik tuyg'usini shakllantirishga xizmat qiladi. talaba-yoshlar tafakkurida dinning mohiyati, dunyoning diniy manzarasi, diniy va falsafiy qarashlarning o'zaro bog'liqligi, globallashuv jarayonlarida diniy mutaassiblik, aqidaparastlik,

CamScanner

	ekstremizm va terrorizmning davlat va jamiyat xavfsizligiga salbiy ta'sirini bilish va unga qarshi kurashishda nazariy bilimlar va amaliy ko'nikmalarni shakllantirishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Tarbiya
2.	Tarix
Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	diniy ta'limotlarning tarixi va rivojlanish bosqichlarini o'rganish, dinning asl mazmuni bilan uning soxta talqinlarini farqlash malakasini shakllantirish;
TN2	diniy mutaassiblik va aqidaparastlikning mazmunini tushuntirish va unga qarshi kurashda egallangan nazariy bilimlarni amaliy hayotda qo'llash, ekstremizm va terrorizmning paydo bo'lish sabablarini aniqlash va uning oqibatlarini ijtimoiy-falsafiy jihatdan tahlil qilish; diniy va dunyoviy jarayonlarga tanqidiy tafakkur nuqtai nazardan yondashuvni shakllantirish;
TN3	talabaning mustaqil ta'lim olish jarayonida din tarixi, milliy va dunyoviy dinlar rivoji, diniy qadriyatlar haqida egallangan bilimlardan amaliyotda foydalanish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	diniy e'tiqodning mohiyatini maxalliy urf-odat, an'analarni tushunish,
TN6	turli dinga ishonuvchilar va ishonmaydiganlar bilan umumiy murosa qilish, ular bilan muloqat qilish madaniyati;
TN7	din nomi bilan sun'iy bog'langan ma'naviy tahdidlar, axborot xurujlariga qarshi kurashish ko'nikmalariga ega bo'ladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Dinshunoslik fanining predmeti, maqsadi va vazifalari Milliy dinlar
M2	Buddizm dini tarixi va asosiy g'oyalari. Xristian dini tarixi va asosiy g'oyalari
M3	Islom dini tarixi va mohiyati. Islom dini manbalari, aqidaviy maktablari va ularning hozirgi davrdagi ahamiyati. Islom fiqhiy maktablari
M4	Tasavvuf ta'limotining Sharq madaniyatiga ta'siri. Islom qadriyatlari va ma'rifatining hozirgi davrdagi ahamiyati
M5	Yangi diniy ta'limotlar va sektalar. Kiber makonda din. Missionerlik va

CamScanner

	prozelitizmning ijtimoiy-siyosiy xavfi
M6	Diniy fanatizm, ekstremizm, fundamentalizm, terrorizmning tarixi va ularning hozirgi davrda xafsizlikga tahdidi
M7	O‘zbekistonda faoliyat yurituvchi diniy tashkilotlar. Xalqaro diniy tashkilotlar faoliyatining tarixi va ularning barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishdagi ahamiyati. Dunyoviy va diniy bilimlar mutanosibligini ta’minlashning ahamiyati
Mashg‘ulotlar shakli: Seminar mashg‘ulot (S)	
S1	Dinshunoslik fanining predmeti, maqsadi va vazifalari. Milliy dinlar. Buddizm dini tarixi va asosiy g‘oyalari. Xristian dini tarixi va asosiy g‘oyalari. Islom dini tarixi va mohiyati. Islom dini manbalari, aqidaviy maktablari va ularning hozirgi davrdagi ahamiyati. Islom fiqhiy maktablari. Tasavvuf ta’limotining Sharq madaniyatiga ta’siri. Islom qadriyatlari va ma’rifatining hozirgi davrdagi ahamiyati
S2	Yangi diniy ta’limotlar va sektalar. Kiber makonda din. Missionerlik va prozelitizmning ijtimoiy-siyosiy xavfi. Diniy fanatizm, ekstremizm, fundamentalizm, terrorizmning tarixi va ularning hozirgi davrda xafsizlikga tahdidi. O‘zbekistonda faoliyat yurituvchi diniy tashkilotlar. Xalqaro diniy tashkilotlar faoliyatining tarixi va ularning barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishdagi ahamiyati. Dunyoviy va diniy bilimlar mutanosibligini ta’minlashning ahamiyati

Mustaqil ta’lim (MT)		
1	Seminar va amaliy mashg‘ulotlarga tayyorgarlik ko‘rish va uy ishlarini bajarish.	37 soat
2	Vaziyatli masalalar (kazuslar) tuzish	15 soat
3	Berilgan manbalarni tarjima qilish	15 soat
4	Dinshunoslikga oid berilgan mavzu bo‘yicha esse yozish	20 soat
5	Anjumanga tezis tayyorlash	15 soat

CamScanner

Asosiy adabiyotlar

1. Jalilov B. Dinlar falsafasi. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent: Noshir, 2019. –148 b.
2. Kamilov D. Dinshunoslik. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent: Lesson Press, 2021. – 128 b.
3. Muratov D., Alimova M., Karimov J. Dinshunoslik, darslik. – Toshkent: «Navro‘z» nashriyoti, 2019. – 264 b.
4. Raximdjanov D., Ernazarov O. Dinshunoslikka kirish. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent: «O‘FMJ» nashriyoti, 2018. – 304 b.
5. Shermuxamedova N.A.Diniy fanatizm fenomeni/Inson falsafasi. – Darslik. – Toshkent: Innovasiya-Ziyo, 2021. – B. 314-499.

Qo‘shimcha adabiyotlar

6. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. –Toshkent: O‘zbekiston, 2022. – 416 b.
7. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. – Toshkent: O‘zbekiston, 2019.
8. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug‘ xalqning ishi ham ulug‘, hayoti yorug‘ va kelajagi farovon. –Toshkent: O‘zbekiston, 2019.

Abu Xomid G‘azzoliy Kimei saodat//Ikki dunyo saodatiga eltuvchi bilim. – Samarkand: Imom Buxoriy xalkaro markazi, 2019.

9. Rumiy J. Yetti majlis. –Toshkent: Yangi asr avlodi, 2019.
10. Rumiy J. Masnaviy. 40 rivoyatga sharx. –Toshkent: Navruz, 2019.
11. Saifnazarov I., Sultonov T., Ilhomjonov L., Xalimmetova R. Dinshunoslik.o‘quv qollanmasi. –Toshkent: TDIU, 2019. – 180 b.
12. Yassaviy Xoja Axmad Devoni xikmat. –Toshkent: Navro‘z, 2018
13. Islomov Z., Haydarov I. Xristianlik: ibodatxona, ibodat va marosimlari. – Toshkent: Qaqnus nashriyoti, 2020.
14. Farfiyev B. O‘zbekiston ijtimoiy taraqqiyotida islom ratsionalizm omili. – Toshkent: O‘FMJ nashriyoti, 2019.

Axborot manbaalari

15. www.ziyonet.uz.
16. www.edu.uz.
17. www.google.uz.

www.gov.uz.

CamScanner

Talabaning fan bo‘yicha o‘zlashtirish ko‘rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho (90-100 ball) olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to‘liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo‘l qo‘ymasa;
- fan bo‘yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo‘lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo‘nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo‘lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to‘liq va aniq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meyoriy-huquqiy xujjatlarni o‘zlashtirgan bo‘lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo‘yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo‘lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho (70-89 ball) olish uchun talabalarning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmuni tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo‘l qo‘ymasa;
- fanning mazmuni amaliy ahamiyatini tushungan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o‘quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo‘yicha berilgan savollarga to‘g‘ri javob bera olsa;
- fan bo‘yicha mustaqil topshiriqlarni to‘liq bajargan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha konspektini puxta shakllantirgan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va me’yoriy xujjatlarni o‘zlashtirgan bo‘lsa;

v) 3 baho (60-69 ball) olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo‘lish;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo‘l qo‘yilsa;
- bayon qilish ravon bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo‘yicha matn puxta shakllantirilmagan bo‘lsa.

g) quyidagi hollarda talabalarning bilim darajasi qoniqarsiz 2 (0-59) baho bilan boholanishi mumkin:

- fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga tayyorgarlik ko‘rilmagan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mashg‘ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha matnlarni boshqalardan ko‘chirib olganligi sezilib tursa;

CamScanner

- fan bo‘yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo‘l qo‘yilgan bo‘lsa;

Fan o‘qituvchisi to‘g‘risida ma’lumot

Mualliflar:	K.Toshov – Termiz iqtisodiyot va servis universitet “Ijtimoiy gumanitar fanlar” kafedrasi dotseni v.b., tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD). U.Xudoyberdiyev- Termiz iqtisodiyot va servis universitet “Ijtimoiy gumanitar fanlar” kafedrasi katta o‘qituvchisi, tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD).
E-mail:	kamoliddintoshov81@gmail.com
Tashkilot:	Termiz iqtisodiyot va servis universitet “Ijtimoiy-gumanitar fanlar” kafedrasi
Taqrizchilar:	U.O‘.Mustafoyev – Termiz davlat universiteti “Falsafa” kafedrasi dotsenti, falsafa fanlar nomzodi. H.M.Rasulov – Termiz davlat Pedagogika instituti “Falsafa va ma’naviyat” kafedrasi mudiri, siyosiy fanlar nomzodi, professor.

Mazkur Sillabus universitet o‘quv-uslubiy Kengashining 2024-yil 30- avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “Ijtimoiy gumanitar fanlar” kafedrasining 2024-yil 28- avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.

O‘quv-uslubiy bo‘lim boshlig‘i Z. Turayev

Fakultet dekani S. Bozorov

Kafedra mudiri S. Eshqurbonov

Tuzuvchilar K.Toshov

U.Xudoyberdiyev

F.Saydullayev

A.Karimov

SH.Jumaeva

CamScanner